

“... Adına Tem. ... ve ... vekili Av. ... tarafından, üretmiş olduğu projeleri Oda mesleki denetimine sunmaması nedeniyle Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 26. maddesinin 1. fıkrasının (ç) bendi ile Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Disiplin Yönetmeliği'nin 9. maddesi uyarınca 6 ay süre ile meslekten men cezası ile tecziyesine ilişkin Elektrik Mühendisleri Odası Onur Kurulunun 02.09.2022 tarih ve ... kararına yapılan itirazın reddine ilişkin Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Yüksek Onur Kurulunun 04.11.2022 tarihinde 2022... sayılı kararının iptali istemiyle TMMOB Elektrik Mühendisleri Odası Başkanlığı, Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Başkanlığı'na karşı açılan davada işin gereği düşünüldü.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2. maddesinde; "Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir." hükmü, 38. maddesinde; "Kimse, işlendiği zaman yürürlükte bulunan kanunun suç saymadığı bir fiilden dolayı cezalandırılmaz; kimseye suçu işlediği zaman kanunda o suç için konulmuş olan cezadan daha ağır bir ceza verilemez. Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar, kimse suçlu sayılmaz ..." hükmü, 135. maddesinde; "Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ve üst kuruluşları; belli bir mesleğe mensup olanların müşterek ihtiyaçlarını karşılamak, mesleki faaliyetlerini kolaylaştırmak, mesleğin genel menfaatlere uygun olarak gelişmesini sağlamak, meslek mensuplarının birbirleri ile ve halk ile olan ilişkilerinde dürüstlüğü ve güveni hakim kılmak üzere meslek disiplini ve ahlakını korumak maksadı ile kanunla kurulan ve organları kendi üyeleri tarafından kanunda gösterilen usullere göre yargı gözetimi altında, gizli oyla seçilen kamu tüzel kişilikleridir." hükmü, yer almaktadır.

6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 26. maddesinde; "Odalara kayıtlı meslek mensuplarından bu kanuna aykırı hareketleri görülenlerle, meslekle alakalı işlerde gerek kasten ve gerekse ihmal göstermek suretiyle zarara sebebiyet veren veya akdettiği mukavalelere riayet etmeyen veyahut meslek şeref ve haysiyetini muhıl durumları tesbit olunanlara kayıtlı buldukları oda haysiyet divanınca aşağıda yazılı inzibati cezalar verilir: a) Yazılı ihtar;

b) (25) liradan (100) liraya kadar para cezası;

c) (100) liradan (1 000) liraya kadar para cezası;

ç) 15 günden 6 aya kadar serbest sanat icrasından men'i;

d) Odadan ihraç. Bu cezaların verilmesinde sıra gözetilmez. Ancak sebep teşkil eden hadisenin mahiyet ve neticelerine göre bu cezalardan biri tatbik olunur.." hükmü yer almaktadır.

Anayasa'nın 2. maddesinde belirtilen hukuk devleti, eylem ve işlemleri hukuka uygun, insan haklarına dayanan, bu hak ve özgürlükleri koruyup güçlendiren, her alanda adil bir hukuk düzeni kurup bunu geliştirerek sürdüren, Anayasa'ya aykırı durum ve tutumlardan kaçınan, hukukun üstün kurallarıyla kendini bağlı sayan, yargı denetimine açık olan devlettir.

Anayasa'nın 2. maddesinde yer alan hukuk devletinin temel ilkelerinden biri "belirlilik"tir. Belirlilik ilkesi, yalnızca yasal belirliliği değil, daha geniş anlamda hukuki belirliliği de ifade etmektedir. Yasal düzenlemeye dayanarak erişilebilir, bilinebilir ve öngörülebilir gibi niteliksel gereklilikleri karşılaması koşuluyla, mahkeme içtihatları ve

yürütmenin düzenleyici işlemleri ile de hukuki belirlilik sağlanabilir. Aslolan muhtemel muhataplarının mevcut şartlar altında belirli bir işlemin ne tür sonuçlar doğurabileceğini öngörmelerini mümkün kılacak bir normun varlığıdır.

Anayasa'nın 38. maddesinde yer alan suçta ve cezada kanunilik ilkesi uyarınca hangi eylemlerin yasaklandığı ve bu yasak eylemlere verilecek cezaların hiçbir kuşkuyla yer bırakmayacak biçimde kanunda gösterilmesi, kuralın açık, anlaşılır ve sınırlarının belli olması gerekmektedir. Kişilerin yasak eylemleri önceden bilmeleri gerektiği düşüncesine dayanan bu ilkeyle temel hak ve özgürlüklerin güvence altına alınması amaçlanmaktadır.

Anayasa'nın 38. maddesinde idari suç ve cezalar ile adli suç ve cezalar arasında bir ayırım yapılmadığından her ikisi de bu maddede öngörülen ilkelere tabidir. Adli ve idari suçlarda davranış normlarına aykırı olan ve haksızlık teşkil eden bir fiil ile kanun koyucunun koruma altına aldığı bir hukuki değer ihlali söz konusu olup adli ve idari cezaların her ikisi de cebir içermektedir. İdari suç ve cezalara ilişkin düzenlemelerin içerik bakımından da belirli amacı gerçekleştirmeye elverişli olması gerekir. Bu açıdan kanun metni, bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuksal yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine imkân verecek nitelikte olmalıdır.

Uyuşmazlıkta; 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 26.maddesinde; Haysiyet Divanının üyelerin fiil ve hareketlerinin mahiyetine göre, yazılı ihtar, 25 liradan 100 liraya kadar para cezası ve 15 günden altı aya kadar meslek icrasından geçici olarak men kararı cezalardan herhangi birini verebileceği, Kanun metninde disiplin uygulamalarıyla ilgili hiçbir ilke belirlenmediği, hangi disiplin fiillerine ne tür disiplin cezası uygulanacağını ayrıntılı şekilde düzenlenmediği, öte yandan Haysiyet Divanlarının sıra gözetmeksizin bu cezaların verilmesinde takdir hakkı kullanabileceklerine yönelik düzenlemenin idareye belirtilen cezalar kapsamında sınırsız bir yetki tanıdığı, bu hükme göre aynı fiil nedeniyle en hafif ceza uygulanabileceği gibi en ağır cezanın da uygulanabileceği, bu hâliyle disiplin suçları ve cezaları konusunda Anayasal zorunluluğa aykırı olarak kanuni güvence sağlanmadığı, yaptırımların ve yaptırım konusu eylemlerin yasal düzeyde belirlenmediği ve bireylerin hangi somut fiil ve olguya hangi hukuki yaptırımın veya sonucun bağlandığını belirli bir açıklık ve kesinlikte öngörebilmelerine yasal çerçevede imkân tanınmadığı, bu nedenle söz konusu kuralın Anayasa'nın 38. maddesinin birinci ve üçüncü fıkralarında düzenlenen "suçta ve cezada kanunilik" ilkesine aykırılık oluşturduğu sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle; Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 152. maddesinin 1. fıkrası ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un 40. maddesi uyarınca, 6235 sayılı Türk Mühendis ve Mimar Odaları Birliği Kanunu'nun 26.maddesinin Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nın 2., 38. ve 135. maddelerine aykırı olduğu kanısına varıldığından, anılan maddenin iptali istemiyle Anayasa Mahkemesi'ne başvurulmasına, davanın görüşülmesinin Anayasa Mahkemesi'nce bu konuda bir karar verilinceye kadar bekletilmesine, kararın taraflara tebliğine, 07/02/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi."